ລກ ປສ RIFS

ໂຄງການລະບົບກະສິກຳປະສົມປະສານ

ຄູ່ມື ລ້ຽງໄກ່ລາດ

1992

ຂໍ້ຖາມກ່ອນອ່ານ ວ່າ : ລ້ຽງໄກ່ພື້ນເມືອງດີຢ່າງໃດ ?

ຫລາຍຄົນບອກວ່າ ການລ້ຽງໄກ່ພື້ນເມືອງດີມີປະໂຫຍດ ແລະຂ້ານເຫັນດີ

ບໍ ? ໝາຍ _/ ໃສ່ຕໍ່ໜ້າບັນຫາ

ທີ່ທ່ານເຫັນວ່າເປັນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຈາກການລ້ຽງໄກ່ພື້ນເມືອງ :

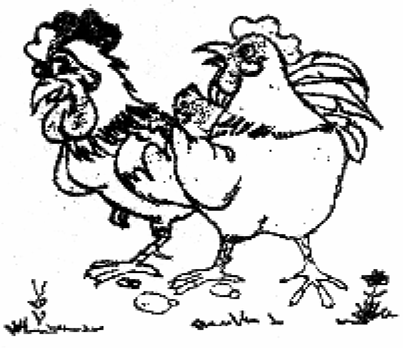

* ຂາຍໄດ້ງ່າຍ ເພາະເນື້ອແໜ້ນ ບໍ່ເຫລວ
* ຄົນນິຍົມກິນ ຂາຍໄດ້ລາຄາດີ
* ບັນຫາຈາກການລ້ຽງມີໜ້ອຍ
* ໄດ້ອາຫານກິນເລຽວມີໃນຄອບຄົວ ຄື ໄດ້ກິນ ທັງໄກ່ ແລະໄຂ່
* ເປັນການໃຊ້ເວລາຫວ່າງໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ
* ຊ່ວຍໃຫ້ເພີດເພີນ

* * ປະໂຫຍດອື່ນໆນອກຈາກນີ້ທ່ານຄິດວ່າມີອັນໃດອີກ ກະລຸນາຂຽນໃສ່ :

1...

....

2...

....

3...

....

ທ່ານເຄີຍພົບກັບບັນຫາເຫລົ່ານີ້ແດ່ບໍ ?

ເຮົາເຊື່ອວ່າ ລ້ຽງໄກ່ພື້ນເມືອງນັ້ນດີແທ້ ໆ

ແຕ່ລ້ຽງແລ້ວກໍ່ມີບັນຫາຫລາຍຢ່າງ ທ່ານເຄີຍພົບບັນຫາຕໍ່ໄປນີ້ແລ້ວບໍ ?

ຖ້າເຄີຍພົບ ຂໍໃຫ້ໝາຍ _/ ໃສ່ດ້ານໜ້າຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ທ່ານພົບເຫັນ

* ໄກ່ຕາຍເພາະເປັນໂລກລະບາດ
* ໄກ່ບໍ່ອອກແມ່ແປ່ລູກ
* ມີບັນຫາເລື່ອງອາຫານໄກ່
* ບໍ່ຮູ້ຈະເຮັດລົກໃຫ້ເໝາະສົມໄດ້ຢ່າງໃດ
* ມີບັນຫາເລື່ອງການສັກຢາວັກຊີນໄກ່
* ມີບັນຫາເລື່ອງຂາດຄວາມຮູ້ວິຊາການໃນການລ້ຽງໄກ່
* ໄຂ່ໄກ່ບໍ່ອອກເປັນໂຕ ຫລື ບໍ່ຄ່ອຍແຂງແຮງ
* ຮູ້ບໍ " ໂຄງການ ລ. ກ. ປ. ສ " ຊ່ວຍເຫລືອໃນການ ລ້ຽງໄກ່

ທ່ານພົບບັນຫາຈັກຂໍ້ ບັນຫາອື່ນ ໆ ທີ່ທ່ານພົບເຫັນຢູ່ອີກແດ່ ?

ກະລຸນາຂຽນໄວ້ :

1 ....

2 ....

3 ....

4 ....

... ອ່ານະເຈົ້າ ຫລັງຈາກທີ່ໄດ້ອ່ານເອກະສານນີ້ຈົບ ທ່ານຈະໄດ້ຄຳຕອບເພື່ອແກ້ບັນຫາ

ຈະລ້ຽງໄກ່ ຕ້ອງຮູ້ຈັກພະຍາດຂອງໄກ່

ບັນຫາໃຫຍ່ແລະຮ້າຍແຮງກວ່າໝູ່ ຄື ເຮືອນລ້ຽງໄກ່ມັກພະຍາດທີ່ເຮັດໃຫ້ໄກ່ຕາຍ

" ພະຍາດໄກ່ທີ່ພົບ " ຄື :

1. ພະຍາດຫ່າໄກ່ ຫລື ນິວກາສເຊີ
2. ພະຍາດ ປີວດາກດວຊີນ
3. ພະຍາດອະຫິວາ ຫລື ຖອກລົງບາດຍ

ການປ້ອງກັນພະຍາດໃຫ້ໄກ່

1. ພະຍາດຫ່າສູກສິດປີກ ຈື່ງວັກຊີນໃຫ້ໄກ່ເມື່ອອາຍຸໄດ້ 10 ວັນ ທີ່ສັກກ່ອນເກີດ ພະຍາດມາເລີ້ມເປັນຢູ່ " ການແກ້ໄຂວັກຊີນຫລັງເກີດ "
2. ພະຍາດປີວດາກດວຊີນ ປ້ອງກັນໄດ້ໂດຍໃຫ້ເມື່ອອາຍຸ 7 ວັນ ແລະສີນວັກຊີນເຫລືອ ຢອດທີ່ໃນ (ດີທີ່ສຸດ) 1 – 2 ປີດເຊັ່ນນັ້ນ ທີ່ຈະຊຸ່ມກັນໄດ້ນາໄດ້ 3 – 4 ເດືອນ ກ້າຍອດເຫລືອ ແກ່ໄກ່ຕາຍຍັງພະຍາດນີ້.

ຢ່າລືມວ່າ ການປ້ອງກັນ
ພະຍາດດີກວ່າແກ້ໄຂ
ພາຍຫລັງ

ປອດວັກຊິນແລ້ວ ແຕ່ເປັນຫຍັງໄກ່ຕາຍ
ບາງຄົນປອດວັກຊິນແລ້ວໄກ່ກໍຍັງຕາຍ ຍ້ອນຫຍັງ ?

<u>ສາເຫດ</u>

* ວັກຊິນເຫລືອໃຊ້ມື້ກ່ອນມາ
* ປະສົມວັກຊິນບໍ່ຖືກວິທີ
* ຕ້ອງໃຊ້ວັກຊິນທີ່ປະສົມແລ້ວພາຍໃນ 2 ຊົ່ວໂມງ
* ເຄື່ອງມືບໍ່ສະອາດ ຮ້ອນ
* ເຄື່ອງມືບໍ່ສະອາດ ອາດທຳລາຍເຊື້ອໃນວັກຊິນ
* ປອດແລ້ວວັກຊິນໄຫລອອກມາ ບໍ່ເຂົ້າໄປໃນຕົວໄກ່
* ຫລັງຈາກປອດວັກຊິນແລ້ວ ອີກ 15 ວັນຈຶ່ງຈະໃຫ້ພູມ ຖ້າໄກ່ຕາຍພາຍໃນ 15 ວັນ ຫລັງຈາກສັກກໍ່ບອຍໃຫ້ ຈາກໄປ ບໍ່ກ່ຽວກັບວັກຊິນ ສະແດງວ່າໄກ່ນັ້ນເປັນພະຍາດຢູ່ແລ້ວ

ທ່ານຫາຍສົງໃສ ຫລື ຍັງວ່າ ປອດວັກຊິນແລ້ວແຕ່ເປັນຫຍັງໄກ່ຂອງທ່ານຍັງຕາຍ ?

ກະລຸນາກັບໄປອ່ານຄືນ ແລ້ວໝາຍ ✓ ລົງໜ້າຂໍ້ທີ່ທ່ານເຮັດຜິດພາດກ່ຽວກັບການປອດວັກຊິນ

ເຮົາຄິດວ່າ ທ່ານຄົງບໍ່ເກີດພາດອີກຕໍ່ໄປ ແລະ ໄກ່ຂອງທ່ານຄົງບໍ່ຕາຍ

ສັກວັກຊິນກັນອະຫິວາແລ້ວຈະຄຸ້ມກັນພະຍາດໄດ້ 12 ເດືອນ.

<u>ຂໍສະແດງຄວາມຍິນດີດ້ວຍ</u>

ອະຫິວາສັດປີກ

[illegible]

" ການນຳໃຊ້ວັກຊີນສຳລັບສັດ"

* ເຮັດລົກ ມີຄອນໃຫ້ໄກ່ນອນ ຄອນເຮັດລົກໄກ່ໃຫ້ຫ່າງໄກເຮືອນ ປຸກສະເພາະລົກໄກ່ ເພາະຖ້າເຮັດໄວ້ໃກ້ເຮືອນໃຕ້ຖິ້ນເຮືອນ ແລະກິ່ນເຫມັນ ແຕ່ຖ້າມີລົກໄກ່ສະເພາະ ຈະເຮັດອະນາໄມກໍ່ສະດວກ

* ຢ່າເຮັດລົກທີ່ຈົມເກີນໄປເພາະລົມຈະບໍ່ພັດຜ່ານ ແສງແດດກໍ່ບໍ່ສ່ອງ ຈະເກີດໂລກ ຖ້າບໍ່ມີດອນທີ່ເນີນສູງ ໃຫ້ປຸກລົກໄກ່ ແລະໃນລົກໄກ່ໃຫ້ຍົກເຮັດຮ້ານ 50 – 70 ຊມ ແລະເອົາກະແຕະໄມ້ໄຜ່ທີ່ສານເປັນຕາຫ່າງປູ

* ລົກໄກ່ອາດເຮັດໃຊ້ໄມ້ໄຜ່ ລົກໄກ່ຈະຕ້ອງປຸກໃຫ້ລູກໄກ່ (ໄກ່ນ້ອຍ) ອອກບໍ່ໄດ້ ເພາະຖ້າລູກໄກ່ (ໄກ່ນ້ອຍ) ອອກໄດ້ເຈົ້າກໍ່ຈະສັກຢາວັກຊີນບໍ່ໄດ້

* ຄອນນອນຢ່າເຮັດສູງເກີນໄປຈົນຢັ້ງບໍ່ເຖິງເພາະຈະຈັບໄກ່ຍາກ ຢ່າສານພື້ນທີ່ຫລາຍເພາະຕ້ອງການໃຫ້ຂີ້ໄກ່ຕົກລົງພື້ນດິນໄດ້ຢ່າງສະບາຍ ຄອນນອນຄວນສູງຈາກໜ້າດິນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແມັດ ເພື່ອໃຫ້ເຈົ້າໄປກວາດໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ເຈົ້າກວດເບິ່ງໄກ່ໃນລົກສະບາຍ ຖ້າບໍ່ມີຄອນກໍ່ຈະອະນາໄມຍາກ.

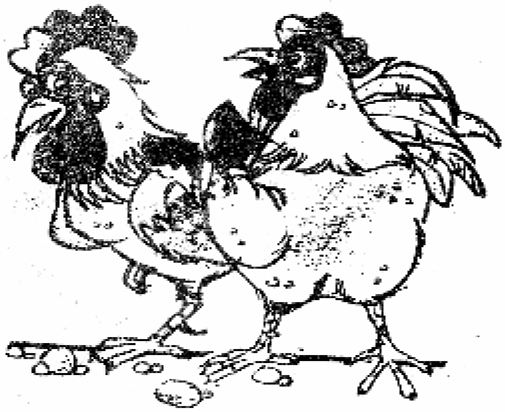

* ຮັງໄຂ່ຈະຕ້ອງໄກກັນຢ່າງຫນ້ອຍ 1 ແມັດ ໄກ່ຈຶ່ງຈະບໍ່ຫລົງຮັງ ແລະ ບໍ່ໄຂ່ປົນກັນ

* ການເລືອກຮັງໄຂ່ຈະຕ້ອງມີຈຳນວນພຽງພໍ ແລະ ເລືອກຮັງໃຫ້ດີໆ ກັນເພື່ອໃຫ້ມີເຫລືອກວ່າຈະໄຂ່ ຖ້າມີແມ່ໄກ່ຈະໄຂ່ 10 ໂຕ ຄວນເລືອກຮັງໄວ້ຈັກ 15 ຮັງ ໃຫ້ມີຮັງເຫລືອໄວ້.

* ຫລັງຈາກລູກໄກ່ຄວນມຸງດ້ວຍຫຍ້າ ຫລື ຢ່າງອື່ນ ຢ່າໃຫ້ຖືກລົມກະສີ ເພາະມັນອ່ອນ

* ທ່ານມີລູກໄກ່ ຫລື ຍັງ ? ຖ້າບໍ່ທັນມີ ມີຈະປຸກໄດ້ບໍ ? ແລະຖ້າທ່ານມີຢູ່ແລ້ວຖືກຕ້ອງຕາມທີ່ກ່າວມາ ຫລື ບໍ່ ?

* ລູກໄກ່ເປັນສິ່ງຈຳເປັນ ແລະ ສຳຄັນ ແຕ່ຄົນເຮົາກໍ່ຍັງຕ້ອງມີເຮືອນທີ່ສະອາດ ຖືກຫລັກສຸຂະອະນາໄມ ໄກ່ກໍ່ຄືກັນຕ້ອງການທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ດີ

ການເລີ້ມຕົ້ນລ້ຽງໄກ່

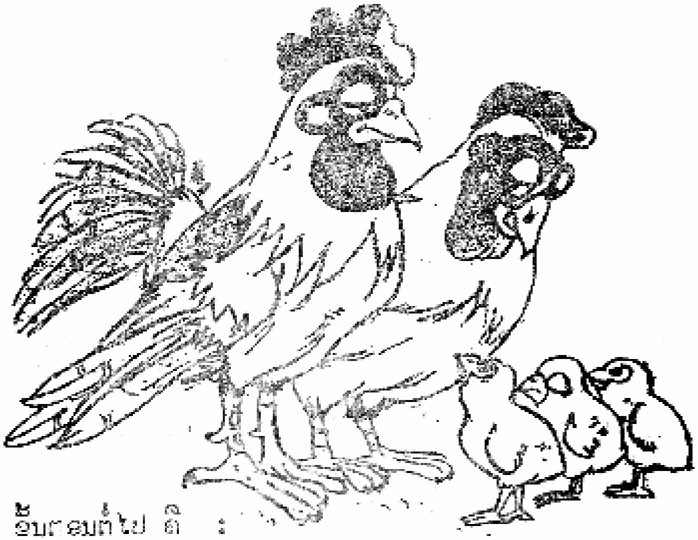

ເມື່ອປູກລຶກໄກ່ແລ້ວ ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ ຄື :

* ຄວນເອົາແມ່ໄກ່ມາລ້ຽງ

ບໍ່ຊື້ຢູ່ຕະຫລາດ ຊື້ຢູ່ບ້ານທີ່ເຮົາຮູ້ວ່າແມ່ໄກ່ນັ້ນສຸຂະພາບປົກກະຕິດີ ຢ່າງນ້ອຍ 2 ເດືອນ

ຖ້າເຮົາຊື້ໄກ່ນ້ອຍໄດ້ຫລາຍໂຕ ເຮົາຊື້ໄກ່ໃຫຍ່ໄດ້ໜ້ອຍໂຕແຕ່ທັນໃຈ ເຖິງຈະຈຳນວນໜ້ອຍກໍ່ຕາມ ເພາະການຊື້ເອົາລ້ອຍໆ ນັ້ນເປັນການສ່ຽງ

* ໃຫ້ສັກວັກຊີນໃນເທື່ອທຳອິດທີ່ເອົາໄກ່ເຂົ້າລຶກ

* ການກຳຈັດໝັດ ໄຮ ໃນລຶກໄກ່ ໃຫ້ຢາສູບເປັນ ໆ ແຫ້ງ ໆ ເອົາມາຊອຍນຸ່ມ ໆ ແລ້ວນຳໄປໂຮຍໃສ່ລຶກໄກ່ ຖ້າມີໄກ່ຟັກໄຂ່ຢູ່ກໍ່ໂຮຍໃສ່ໂຕໄກ່ກໍ່ໄດ້ ແລະຕາມຮັງໄຂ່ກໍ່ໂຮຍໄດ້ [illegible] ໝັດ ໄຮ ມັກລີ້ຢູ່ຮອຍແຕກຂອງໄມ້ ຫລື ຢູ່ຕາມໂຕໄກ່ (ຖ້າໂຮຍໄດ້ການດີນຍິ່ງດີ)

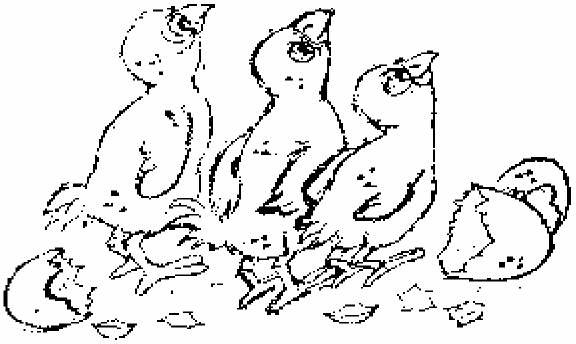

ການຟັກໄຂ່ໃຫ້ອອກເປັນໂຕ

- ເມື່ອໄກ່ໄຂ່ອອກມາ ໃຫ້ເກັບເອົາໄຂ່ໄວ້ທຸກໜ່ວຍ ແຕ່ຄວນໃຫ້ໄຂ່ໄວ້ຢູ່ 3 ໜ່ວຍ ນຳໄປໃສ່ຖົງເກັບໄວ້ຢູ່ໃນທີ່ຮົ່ມ
- ໄກ່ໂຕໜຶ່ງໃຫ້ໄຂ່ປະມານ ໄຂ່ ຫຼື ໄຂ່ ໂດຍປະມານ 10 – 13 ໜ່ວຍ ຈະເປັນໄຂ່ໃໝ່ໃດກໍ່ໄດ້ ແຕ່ຄວນເລືອກເອົາໄຂ່ທີ່ດີ
- ຫຼັງຈາກໄກ່ຟັກໄຂ່ໄດ້ 10 ມື້ ໃຫ້ສ່ອງເບິ່ງໄຂ່ (ໄຂ່ບໍ່ມີເຊື້ອອອກ)
- ແມ່ໄກ່ຈະອອກ ມື້ໜຶ່ງ ເພື່ອກິນອາຫານ ນ້ຳ 1 ໂມງ ຢ່າໃຫ້ເກີນ 15 ໂມງ

* ທຸກໄຕມາດຫນຶ່ງຄວນມີການຖ່າຍ ເຊື້ອ ເຊິ່ງກໍຄວນຄັດອອກຖ່າຍ

* ພໍ່ ແມ່ ພັນໄກ່ໄດ້ 1 ປີ ໃຫ້ປ່ຽນໃຫມ່ ເອົາລຸ້ນໃຫມ່ໄວ້ໃສ່ລະດູຝົນ ເພື່ອໃຫ້ໄຂ່ທັນລະດູແລ້ງ

* ຖ້າແມ່ໄກ່ກອງຟັກໄຂ່ຫລາຍເກີນ 10 ຫນ່ວຍ ກໍຈະກຸມໄຂ່ບໍ່ທົ່ວເຖິງ ເຮັດໃຫ້ຫນ່ວຍທີ່ຢູ່ນອກ ໆ ບໍ່ມີຄວາມອົບອຸ່ນ ຕ້ອງຄວນສັງເກດເອົາວ່າ ແມ່ໄກ່ກຸມໄຂ່ໄດ້ທົ່ວເຖິງບໍ່ ຈຶ່ງເພີ່ມໃສ່ແມ່ໄກ່ໃຫ້ ຫລືນ້ອຍ

* ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງໄກ່ແມ່ລ້ຽງລູກດີ ຫລື ບໍ່ ເວລາລູກຂອງເພາະມັກຫາກວນແມ່ໄກ່ ຈະຕາມມູບລົງ ແຕ່ຖ້າໄກ່ລ້ຽງລູກບໍ່ດີຈະປະໃຫ້ລູກຂອງຕົນຫລອດ ບໍ່ຄວນເອົາໄວ້

* ປະໂຫຍດຈາກການແຍກແມ່ໄກ່ ລູກໄກ່ ອອກຈາກກັນແລ້ວຈະເຮັດໃຫ້ແມ່ໄກ່ຕິດໄກ່ຜູ້ໃນເວລາບໍ່ເກີນ 7 ວັນ ແລ້ວຈະເລີ່ມໄຂ່ໃຫມ່ ປີຫນຶ່ງ ໆ ຈະໄດ້ໄກ່ເພີ່ມຫລາຍເທື່ອ ຄືກວ່າທີ່ຈະປ່ອຍໃຫ້ມັນລ້ຽງລູກເອງ

* ແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ໄກ່ແມ່ມີກຸ່ມກັ້ນເສຍກ່ອນຈຶ່ງແຍກແມ່ອອກຈາກລູກ ເອົາແມ່ໄກ່ໄປຂັງ 3 – 7 ມື້ ຈຶ່ງປ່ອຍໄປ.

ຫມາຍເຫດ :

ຖ້າປ່ອຍໃຫ້ແມ່ລ້ຽງລູກເອງຕາມທຳມະຊາດຈະໄດ້ໄກ່ນ້ອຍ 4 ລຸ້ນຕໍ່ປີ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ໄດ້ລູກໄກ່ຫລາຍ ແຕ່ໄກ່ລາວມີແນວໂນ້ມຈະ ອົບຕ່ອນ ໄຂ່ໄວ

ການລ້ຽງໄກ່ນ້ອຍຈະເຮັດຢ່າງໃດດີ ?

ເມື່ອຟັກແມ່ໄກ່ - ໄກ່ນ້ອຍແລ້ວ ຄວນນຳໄກ່ນ້ອຍໄປປະໄວ້ໃນຄອກໄກ່ນ້ອຍ

ການເຮັດຄອກໄກ່ນ້ອຍ - ການລ້ຽງໄກ່ນ້ອຍ

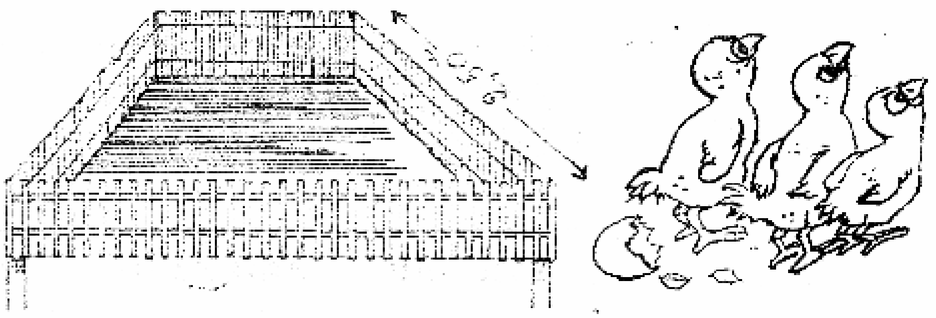

* ຄວາມຍາວຂອງແຜ່ນຄອນເກີນ 2,5 ແມັດ ຕ້ອງລ້ອມປະກົບ ໜາ ແໜ້ນ ໆ ໝູໃຫຍ່ ບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າ ຫລື ຄອກໄກ່ນ້ອຍ
* ຄວາມສູງຂອງເສົາຄອກທີ່ກັ້ນແຄວແຍງຫຸ້ມຊູ ກັນຄວາມເປື້ອນຂົ້ນກໍ່ໃຫ້ເກີດໂລກຫລາຍຊະນິດ
* ອື່ນໆຕ້ອງໃຫ້ໄກ່ນ້ອຍແຕກແຫຼ່ງກໍ່ໃຫ້ຢືນເປັນ ແລະ ຈົ່ງລະຮູໃຫ້ໄກ່ອອກໄດ້ ກາງຄືນໃຫ້ອົດ
* ຖ້າຈະໃຊ້ໄຟຟ້າຊ່ວຍໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນຈຳເປັນຕ້ອງມີດອກໄຟ
* ຕັດໄມ້ໄຜ່ຍາວເປັນເຄິ່ງ ໆ ມັດແລ້ວປິດດ້ວຍກະດາດ ໃຊ້ດອກໄຟເພື່ອໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນ ລູກໄກ່ 1 ອາທິດ, ໃນລະດູຮ້ອນ ໄກ່ໄດ້ 1 ອາທິດບໍ່ໃຊ້ໄຟໃຫ້ກໍ່ໄດ້
* ການໃຊ້ດອກໄຟຈະໃຊ້ດອກລະ 100 ວັດ ໃຫ້ເບິ່ງການກະຈາຍຂອງໄກ່ນ້ອຍ

ວິທີເບິ່ງ – ສັງເກດໂດຍເບິ່ງລູກໄກ່ຈະກະຈາຍລັກສະນະໃດ ຖ້າກະຈາຍຫ່າງອອກຫລາຍສະແດງວ່າຮ້ອນເກີນໄປ ຖ້າລູກໄກ່ມາໃກ້ດອກໄຟສະແດງ ວ່າໜາວຍຸ້ມຢູ່ເໝືອນ ແລະຖ້າລອກນອນຢູ່ເປັນຈະມາໃກ້ໄຟແລະເປັນຫວັດ

– ເມື່ອລູກໄກ່ໄດ້ 8 – 10 ມື້ ກໍປ່ອຍໃຫ້ມັນອອກມາຫລິ້ນນອກຄອກໄດ້ ໃຫ້ອາຫານ ຮ່ວມກັບຜັກ ເຂົ້າປຽກ ສາລີ ຕຳໃຫ້ມຸ່ນ 5 ເພື່ອໃຫ້ໄກ່ມັນຍອມ ຊອກເຂ່ຍກິນອາຫານ ບໍ່ດົນມັນຈະເປັນໄກ່ໃຫຍ່

– ເມື່ອລູກໄກ່ຄອຍມີອາຍຸ 1 ເດືອນ ຈະໃຫ້ໄກ່ຂະຫຍາຍເຂົ້າທີ່ປ່ອຍໃຫມ່ ມັນຈະລ້ຽງໄດ້ເລີຍ 3 – 4 ເດືອນ ເປີເຊັນການອອກໄຂ່ຈະສູງຫລາຍ (98 – 100 %) ແລະ ແມ່ໄກ່ກໍຈະໄຂ່ໄດ້ໄວອີກດ້ວຍ

ລ້ຽງໄກ່ລາຍໄດ້ດີ
ຖ້າລ້ຽງຖືກວິທີຕາມຫລັກວິຊາການ

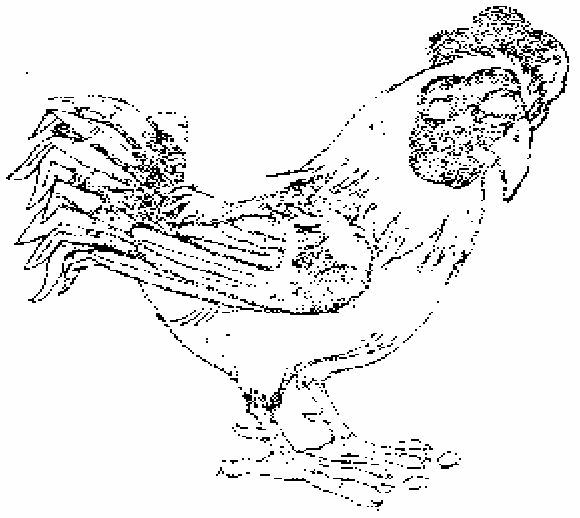

ເຕັກນິກການລ້ຽງໄກ່

- [illegible]
  [illegible]
  [illegible]
- [illegible]

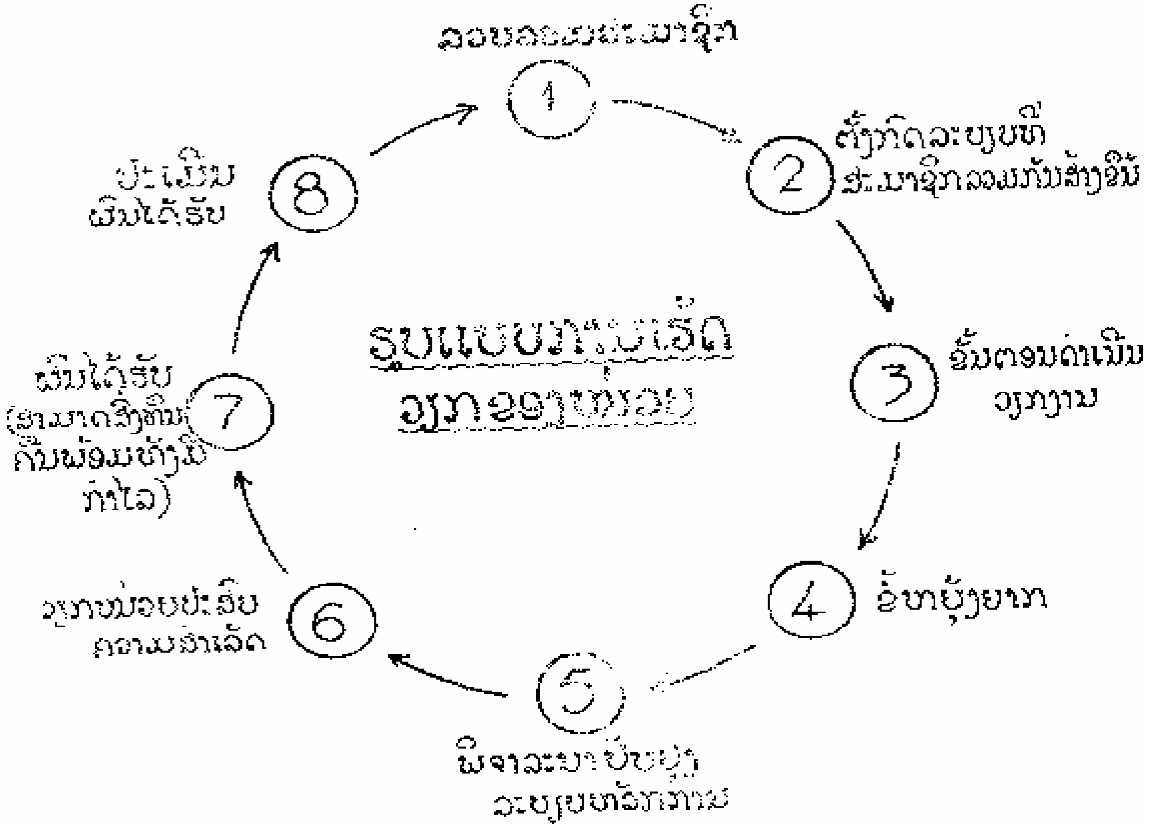
ຮູບແບບການເຮັດ
ວຽກຂອງໜ່ວຍ
1
ລວບລວມສະມາຊິກ
2
ຕັ້ງກົດລະບຽບທີ່
ສະມາຊິກລວມກັນສ້າງຂື້ນ
3
ຂັ້ນຕອນດຳເນີນ
ວຽກງານ
4
ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ
5
ພິຈາລະນາປັບປຸງ
ລະບຽບຫລັກການ
6
ວຽກໜ່ວຍປະສົບ
ຄວາມສຳເລັດ
7
ຜົນໄດ້ຮັບ
(ສາມາດສິ່ງທີ່ນ
ກິນພ້ອມທັງມີ
ກຳໄລ)
8
ປະເມີນ
ຜົນໄດ້ຮັບ

ເປັນອາຫານ ເພີ່ມລາຍໄດ້

ຈົ່ງຫັນມາລ້ຽງໄກ່ກັນເທາະພວກເຮົາ

- [illegible]

ຕົວຢ່າງ : [illegible]

ທີ່ປຶກສາ : ໂຄງການ ລ.ກ.ປ.ສ
(ລະບົບກະສິກຳປະສົມປະສານ)